

Karijoki

TARKASTUSLAUTAKUNNAN

**ARVIINTIKERTOMUS
2022**

SISÄLLYSLUETTELO:

1.	TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA VUONNA 2022	3
1.1.	Tarkastuslautakunnan tehtävät	3
1.2.	Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat.....	3
1.3.	Arvioinnin toteuttaminen.....	3
2.	TALOUELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI JA TULOKSELLISUUS.....	4
2.1.	Talousarvion toteutuminen tilikaudella	4
2.2.	Kuntakonserni.....	5
2.3.	Yhteenveto taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta	5
3.	Toiminnallisten tavoitteiden arviointi.....	6
3.1.	Yhteenveto toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta.....	8
4.	VUODEN 2021 ARVIOINTIKERTOMUKSEN HAVAINTOJEN JÄLKISEURANTA	8
5.	YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET	8

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA VUONNA 2022

1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät

Kuntalain 121 § mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

1.2. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastajat

Karijoen kunnan ulkoisesta tarkastuksesta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Niiden toiminta on kunnan muusta organisaatiosta ja johdosta riippumatonta. Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat kunnanvaltuutettuja. Valtuusto on valinnut kokouksessaan 23.8.2021 toimikaudekseen 2021-2025 tarkastuslautakunnan, joka toimii seuraavassa kokoonpanossa.

Varsinainen jäsen

Jari Malm, pj
Anniina Saaranluoma, vpj
Tarja Hautaviita

Henkilökohtainen varajäsen

Petri Ahola
Kirsi Jönkkäri
Mirka Nukarinen

Kunnanvaltuusto valitsi 6.6.2022 Karijoen kunnan vuosien 2022-2025 ja option vuosille 2026-2027 tilintarkastajaksi tilintarkastusyhteisö Oy SK-Reviisorit Ab:n. Vastuullisena tilintarkastajana arviointikaudella 2022 on toiminut JHT, HT Ilari Karhu. Tilintarkastaja raportoi tarkastuslautakunnalle tilintarkastuksen toteutumisesta ja keskeisistä havainnoista sekä toimii tarkastuslautakunnan sihteerinä.

1.3. Arvioinnin toteuttaminen

Tarkastuslautakunta kokoontui arviointikauden aikana yhteensä kuusi kertaa. Tarkastuslautakunnan työ on pohjautunut kunnallisen päätöksenteon sekä kunnanvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen seurantaan ja tarkasteluun sekä viranhaltijoiden haastatteluihin. Tarkastuslautakunnan kuultavina on ollut kunnanjohtaja, rehtori, sivistysjohtaja, varhaiskasvatuksen johtaja, tekninen johtaja ja Karijoen Lämpö Oy:n toimitusjohtaja.

Tarkastuslautakunnan kauden 2022 ensimmäinen kokous oli 29.8.2022, siellä kuultiin ja merkittiin tiedoksi tilintarkastajan työsuunnitelman vuodelle 2022. Kokouksessa 27.10.2022 hyväksyttiin arviointisuunnitelma, käytiin läpi kunnanhallituksen vastine arviointikertomuksen 2021 havaintojen johdosta ja kuultiin kunnanjohtajan ajankohtaiskatsaus sekä selvitys elinkeinojen edistämistyöstä. Kokouksessa 29.11.2022 lautakunta kuuli rehtori Ari Honkaselta, sivistysjohtaja Maarit Söderlundilta ja

varhaiskasvatusjohtaja Teija Paanaselta katsauksen kasvatus- ja opetuslautakunnan ajankohtaisiin asioihin ja tavoitteiden toteutumiseen. Kokouksessa 17.1.2023 haastateltavana olivat tekninen johtaja Matti Hakola ja kunnanjohtaja Marko Keski-Sikkilä teknisen toimen ja Karijoen Lämpö Oy:n asioista.

Vuodelle 2022 asetettujen taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden arviointi perustuu pääasiassa kunnanhallituksen laatimaan tilinpäätöskirjaan, lautakunnan kuulemisiin sekä lautakunnan jäsenten havaintoihin heille toimitettujen toimielinten pöytäkirjojen perusteella.

Arvioinnin toteuttamisessa ja arviointikertomuksen laadinnassa on huomioitu tarkastuslautakunnan jäsenten esteellisyydet, kuten lautakuntien jäsenyydet/varajäsenyydet.

2. TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI JA TULOKSELLISUUS

2.1. Talousarvion toteutuminen tilikaudella

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on ylijäämäinen 417 760 euroa. Tulos ylitti talousarvion, sillä vuoden 2022 alkuperäisessä talousarviossa tuloksen arvioitiin olevan 365 565 euroa ylijäämäinen. Muutettuunkin talousarvioon verrattuna tulos toteutui 180 225 euroa parempana. Käyttötalouden toimintatuotot olivat 1,220 milj. euroa ja ne ylittivät talousarvion 167 675 eurolla. Toimintakulut olivat 10,438 miljoonaa euroa. Kasvua vuoteen 2021 oli 594 154 euroa.

Verotulot ja valtionosuudet

Karijoen kunnan tuloveroprosentti pysyi vuonna 2022 samansuuruisena 22,5 % kuin 2021. Verotulot ja valtionosuudet olivat yhteensä 9,92 milj. euroa. Verotulot ylittivät talousarvion arvioidusta 195 359 euroa ja valtionosuudet ylittivät talousarvion 43 702 eurolla. Verotulot jatkoivat nousua 2022.

Vuosikateen muodostuminen

Tilikauden vuosikate (tulos ennen poistoja) toteutui 0,727 milj. euroa positiivisena: tilikauden tulot riittivät kattamaan tilikauden kulut. Tilikauden toimintakulut nousivat tilikaudella 10,438 miljoonaan euroon, kun vuonna 2021 vastaava lukema oli 9,883 milj. euroa.

Toimintakulut ylittivät arvioidun 229 348 eurolla, talousarvion toteuman ollen näin 102,2 prosenttia. Henkilöstökuluissa toteuma oli 98,9 %. Palveluiden ostot ylittivät tilikaudella ennakoitua toteuman ollessa 102,5 prosenttia. Ostojen toteuma tilikaudella oli 121,8 %, ylitys johtuu suurimmaksi osaksi energian ja muiden tarvikkeiden kuten kemikaalien hinnan noususta.

Käyttötalouden toimintatuotot olivat ennakoitua hiukan suuremmat ollen tilikaudella 1,220 milj. euroa, mikä ylitti talousarvion 167 675 eurolla. Tilikauden poistot olivat yhteensä 0,309 milj. euroa ja tilikauden tulos poistojen jälkeen ylijäämäinen 417 760 euroa.

Investointien toteutuminen

Vuoden 2022 muutetussa talousarviossa investointeihin oli varattu yhteensä 375 920 euroa.

Lopulliset investointimenot olivat 163 391 euroa. Investoinnit toteutettiin näin ollen tilikaudella alle puolet siitä, mitä alun perin suunniteltiin. Investointisuunnitelman alitus johtui pääasiassa henkilöstövaihdoksista.

Lainakannan muutokset

Karijoen kunnan pitkäaikaisia lainoja ei lisätty tilikaudella talousarvio tavoitteiden mukaisesti 0,4 milj. eurolla vaan niitä lyhennettiin 0,3 milj. eurolla. Kunnan lainakanta oli tilikauden lopussa 1,430 milj. euroa.

2.2. Kuntakonserni

Toimintakertomuksessa on tehty selkoa kuntakonsernia koskevista olennaisista tapahtumista sekä kuntakonsernin valvonnan järjestämisestä. Konserninohje on hyväksytty kunnanvaltuustossa 16.12.2019 § 11 ja se on tullut voimaan 1.1.2020.

Konsernin tilikauden vuosikate oli 0,806 milj. euroa (1,116 vuonna 2021) ja tilikauden poistot 0,55 milj. euroa. Tilinpäätössiirtojen ja verojen jälkeen tilikauden tulos oli 0,263 milj. euroa ylijäämäinen.

Myös konsernin rahoitusasema parani huomattavasti tilikaudella. Kun kertynyttä ylijäämää konsernitaseessa oli vuonna 2021 2,507 milj. euroa, vuoden 2022 päätteeksi ylijäämää oli 2,784 milj. Kuntakonsernin omavaraisuusaste oli 54,12 prosenttia. Edellisenä vuonna vastaava luku oli 54,0 prosenttia.

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota puutteisiin tytäryhteisöjen hallinnossa. Lautakunta pitää tärkeänä, että konserni johto seuraa tytäryhteisöjen toimielinten toimintaa ja ohjaa jatkossa tarkemmin yhteisöjä noudattamaan voimassa olevaa sääntelyä. Lautakunta suosittelee harkittavaksi yhtiökokousedustajien vuosittaista evästämistä konserni johdon toimintaohjein.

2.3. Yhteenvedo taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Talousarviossa 2022 asetettiin seuraavat strategiset tavoitteet vuodelle 2022:

- tuloveroprosentti pidetään nykyisessä 22,50 prosentissa
- investoinneissa keskitytään kustannusten nousun ennaltaehkäisyyn ja olemassa olevan infran ylläpitoon. Investoinnit toteutetaan investointisuunnitelman mukaisesti

- menot sopeutetaan tulokehitykseen
- talouden tasapainottamista jatketaan huomioiden hyvinvointialueiden käynnistyminen vuoden 2023 alussa
- Kaikessa toiminnassa pyritään väestönmuutos huomioiden älykkääseen sopeutumiseen.

Kuntaa koskevat strategiset taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet tilikaudella olennaisin osin. Kunnan rahoitustilanne parani vuoden aikana. Tuloveroprosenttia nostettiin tilikaudella 2021, mutta tilikaudella 2022 se pysyi samana: 22,5 %. Investointeja ei toteutettu investointisuunnitelman mukaisesti.

Kertynyttä ylijäämää on taseessa tilikauden 2022 päätteeksi 3,53 milj. euroa, kun sitä vuotta aiemmin oli 3,11 milj. euroa.

Tilikauden tulos pysyi edelleen positiivisena. Valtionosuudet (5,65 milj. euroa), kasvoivat hiveneren viime vuodesta mutta ne eivät yltäneet 2020 tasolle (5,84 milj. euroa) ja verotulot ovat nousseet edellisistä vuosista. Toimintakulut olivat 2022 10,437 milj. euroa ja 2021 9,88 milj.€ näin ollen kulut kasvoivat edellisestä vuodesta. Talouden tasapainottamisen voidaan nähdä onnistuneen tilikaudella tavoitteiden mukaisesti, koska kulujen nousua selittää pitkälti yleisen kustannustason nousu.

Talousarvion toimintamenot ylittyivät 268 948 eurolla suurimpien ylitysten tapahtuessa seuraavilla tulosalueilla: kiinteistöt 215.862 euroa, sosiaali- ja terveystaloudet 110.552 euroa ja yleiset työt 41.985 euroa.

Tarkastuslautakunnan käsityksen mukaan talouden positiiviseen kehitykseen vaikuttivat kunnan omien tasapainottamistoimien lisäksi myönteinen verotulojen kehitys. Tarkastuslautakunnan käsityksen mukaan vuosi 2022 oli kulujen osalta poikkeuksellinen. Tarkastuslautakunta painottaa edelleen huomion kiinnittämistä talouden tasapainoon myös jatkossa. Lautakunta pitää tärkeänä, että merkittävät talousarviopoikkeamat tuodaan valtuuston käsiteltäväksi jo talousarviovuoden aikana.

3. Toiminnallisten tavoitteiden arviointi

Tilikauden aikaisten tavoitteiden toteutumista on arvioitu tilinpäätöksessä laajasti. Alle on valittu arvioitavaksi kunnan perustehtävän kannalta olennaisimmat toiminnalliset tavoitteet. Kunnan tehtävänä on kuntalain 1 § mukaan edistää asukkaidensa hyvinvointi ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.

Yleinen hallinto

Yleisen hallinnon strategisena tavoitteena on lisätä päätöksenteon avoimuutta ja kuntalaisten osallistamista sekä huolehtia talouden pysymisestä tasapainoisena. Valtuusto kokoontui tilikaudella 5 kertaa ja käsitteli 41 asiaa, joiden toimeenpanosta vastasi kunnanhallitus. Kunnanvaltuusto käsitteli kokouksissa asioita, joille sille on kuntalain 14 §

osoitettu päätösvalta. Yleishallinnon toimintakate oli tilikaudella -227 646 euroa, mikä alitti tilikauden talousarvioraamin 18 834 eurolla.

Elinkeinotoiminnan kehittäminen

Elinkeinotoiminnan kehittämisen tavoitteena on luoda pysyviä työpaikkoja alueelle sekä kehittää elinkeinoelämän valmiuksia. Vuoden 2022 tavoitteena oli edistää pysyvien työpaikkojen syntymistä kuntaan ja kehittää elinkeinoelämän valmiuksia. Karijoen kunnalla on Isojoen kunnan kanssa yhteinen yritys- ja elinvoimakoordinaattori. Elinkeinotoiminnan toimintakate oli tilikaudella -64 497 euroa ja se alitti talousarvioraamin 28 203 euroa.

Sosiaali- ja terveystaloudet

Sosiaali- ja terveystalouksien tavoitteena oli, että Suupohjan yhteistoiminta-alueella palvelut tuotetaan tilaaja-tuottaja-mallilla. Lisäksi yhteistoimintalautakunnan palvelutilauksessa oli omat painopistealueensa vuodelle 2022. Kunnan tilinpäätöksessä on selostettu laajasti kuntayhtymän ja yhteistoimintalautakunnan toimintaa ja tavoitteiden toteutumista. Sosiaali- ja terveystalouksien tilikauden tulos oli -6,536 milj. euroa, joka ylitti talousarvioraamin 70 952 eurolla.

Kustannusarvion ylittymisen (alkuperäisestä talousarviosta yli 198 952 euroa) taustalla ovat toimintakertomuksen mukaan mm. kotihoidon ja vammaispalvelujen ylitykset.

Peruskoulut ja yhteiset koulut

Peruskoulujen tavoitteena oli antaa opetussuunnitelman mukaista opetusta sekä kohdentaa käytettävissä olevat resurssit siten, että opetus säilyy tasokkaana, tasa-arvoisena, turvallisena ja ilmapiiristä tulee oppimista tukeva sekä edistää lapsen/nuoren kasvua sekä vastuun ottamista omasta elämästään. Perusopetuksen tilikauden toimintakate oli -604 334 euroa, joka ylitti talousarvioraamin 35 360 eurolla. Muutoksia koulun arkeen toivat ukrainalaiset oppilaat (5 kpl), jotka aloittivat integroituna normaalin luokkiin valmistavan opetuksen syyslukukauden 2022 alusta alkaen.

Yhteisten koulujen tavoitteena on taata mahdollisuudet selviytyä jatko-opinnoissa ja työelämässä. Yhteisten koulujen tilikauden tulos oli -381 278, joka lähes täsmää talousarvio raamiin.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen tavoitteena oli toteuttaa toimintaa varhaiskasvatuslain ja varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti sekä toteuttaa esiopetusta perusopetuslain ja esiopetuslain mukaisesti. Varhaiskasvatuksen tilikauden toimintakate oli -657 307 euroa, joka alitti talousarvioraamin 52 063 eurolla.

Kirjasto ja kulttuuri

Omatoimikirjasto jatkoi edelleen toimintaa ja uusia käyttäjiä rekisteröityi 52 kpl. Kirjaston toimintakate oli tilikaudella -95 627 euroa, joka alitti talousarvioraamin 11 198 eurolla. Kulttuuritoimen toimintakate oli -22 725 euroa, joka alitti talousarvioraamin 3 721 eurolla.

Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikatoimen tavoitteena tukea ja edistää kaikkien ikäryhmien hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä. Vuonna 2022 järjestettiin erilaisia kuntokampanjoita, joihin osallistui hyvin ihmisiä. Lisäksi paikallisia liikuntajärjestöjä tuettiin 4 820 eurolla. Vapaa-aikapalveluiden tulos oli tilikaudella -203 997 euroa, mikä alitti talousarvioraamin 46 299 eurolla.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnan tavoitteena on edistää turvallisen, terveellisen ja viihtyisän rakennetun ympäristön muodostumista. Rakennusvalvonnassa myönnettyjen erilaisten lupien määrä on lisääntynyt tilikaudella. Vuonna 2021 lupia myönnettiin 25 kpl kun taas vuonna 2022 vastaava lukema oli 44 kpl. Talousarvioon oli varattu 10 000 euroa yksityistieavustusten jakamista varten. Avustussumma jaettiin 34:lle yksityistieavustukseen oikeutetulle tiekunnalle. Talousarvioon oli varattu 1 500 euroa jaettavaksi tiekunnilla siltojen ja isojen siltarumpujen uusimiseen sekä liikenneturvallisuutta parantaviin korjauksiin. Avustussummaa ei kuitenkaan jaettu, koska yhtään hakemusta ei tullut. Rakennusvalvonnan toimintakate oli tilikaudella 12 065 euroa, joka alitti talousarvioraamin 56 160 eurolla.

3.1. Yhteenveto toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta

Toiminnallisten tavoitteiden voidaan havaita pääosin toteutuneen. Vuonna 2022 merkittävänä teemana oli valmistautuminen hyvinvointialueen aloitukseen 1.1.2023. Karijoen kunnan osalta sote-palvelujen ja pelastuslaitoksen järjestämiskuluja siirtyi 1.1.2023 pois kunnalta noin 6 milj. euron euron arvosta. Vuosi 2022 jää myös historiaan lukuisten ukrainalaisten saapuessa Karijoelle.

4. VUODEN 2021 ARVIOINTIKERTOMUKSEN HAVAINTOJEN JÄLKISEURANTA

Tarkastuslautakunta kiinnitti vuoden 2021 arviointikertomuksessaan huomiota sisäisen valvonnan ohjeen päivittämistarpeeseen ja puuttuvaan oppilastiedon keruun varahenkilöjärjestelmään. Kunnanhallitus totesi vastineessaan, että kunnanvaltuusto on kokouksessaan 26.1.2015 § 5 käsitellyt ja hyväksynyt Karijoen kunnan sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan perusteet ja että ohjeen päivittäminen toteutetaan vuoden 2023 aikana. Lisäksi kunnanhallitus totesi varahenkilöjärjestelmän puuttumisen olevan kunnassa laajemminkin haaste. Varahenkilöjärjestelmään pyritään löytämään ratkaisu kevätkaudella 2023.

5. YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Tilinpäätöksen ylijäämä on 417.759,50 euroa. Tarkastuslautakunta toteaa, että kunnan oma toiminta on pääosin järjestetty taloudellisesti ja tavoitteiden mukaisesti. Positiiviseen tulokseen vaikuttivat tilikaudella merkittävästi poikkeuksellisen suuret verotulot ja

hienoista nousua jatkanut valtion rahoitus. Kunnan rahoitusaseman turvaamiseksi on kuitenkin tehtävä talouden tasapainottamissuunnitelman mukaisia toimenpiteitä myös seuraavalla tilikaudella.

Tarkastuslautakunta on suorittanut lakisääteisen arviointitehtävänsä ja jättää vuoden 2022 arviointikertomuksen kunnanvaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että valtuusto pyytää kunnanhallitukselta selvityksen arviointikertomuksessa esitettyihin asioihin, niin että ne voidaan käsitellä valtuuston syyskauden kokouksessa.

Karijoella 24.4.2023

Jari Malm
puheenjohtaja

Anniina Saaranluoma
varapuheenjohtaja

Tarja Hautaviita
jäsen